

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Број: 01-400-445/МБ/03

српски

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

КАНЦЕЛАРИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЉУДСКА ПРАВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2002. ГОДИНУ

Сарајево, септембар 2003. године

САДРЖАЈ

1.	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
2.	НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ	4
2.1.	Увод	4
2.2.	Систем интерних контрола	4
2.2.1.	Правила канцеларије	4
2.2.2.	Информациони систем	5
2.3.	Планирање и извршење буџета Омбудсмена	6
2.3.1.	Средства из буџета БИХ	7
2.3.2.	Добровољни доприноси	8
2.4.	Финансијско – рачуноводствено пословање	8
3.	ПРИЛОЗИ	
3.1.	Аналитички преглед трошкова	10
3.2.	Рачуни буџета	11
3.3.	Биланс стања	12

1. МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и финансијског пословања Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине - (у даљем тексту: Омбудсмен) за 2002. годину.

На основу одредби Закона о ревизији финансијског пословања институција Босне и Херцеговине ('Службени гласник БиХ', бр.17/99), извршена је завршна ревизија у периоду: од 25.08. до 05.09.2003. године.

У надлежности је Канцеларије за ревизију, сходно општеприхваћеним ревизијским стандардима (стандарди Међународне организације врховних ревизијских институција – INTOSAI, 'Службени гласник БиХ', број 5/01), извршити ревизију финансијских извјештаја с циљем процјењивања јесу ли она представљена на фер и истинит начин.

Одговорност за финансијске извјештаје сноси руководство Омбудсмена, а одговорност Канцеларије за ревизију се своди на изражавање мишљења о тим извјештајима на темељу проведене ревизије.

На основу Закона о ревизији (члан 13., став 4.), при извјештавању о јавним рачунима наша је обавеза извјестити:

- јесу ли рачуни састављени у складу са важећом законском регулативом;
- да ли годишњи извјештаји одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године;
- о економичности, ефикасности и ефективности којом су институције користиле јавна средства у обављању својих функција.

- 1.2. Ревизија је била планирана и изведена с циљем постизања разумних основа за процјену приказују ли финансијски извјештаји стања фер и истинито. Стога је ревизија испитивала узорке значајних трансакција и одлука менаџмента Омбудсмена. Ревизијом је обухваћена примјена закона и подзаконских аката, организација, те финансијско-рачуноводствено пословање Институције.

Поред тога ревизија је имала за циљ да благовремено упозори Омбудсмена на неопходност квалитетних припрема за прелазак на пословање по прописима БиХ, након 31.12.2003. године.

Сматрамо да ревизија коју смо обавили пружа разумну основу за давање нашег мишљења.

- 1.3. Нисмо извршили ревизију финансијских извјештаја Омбудсмена за билансе стања и билансе успјеха за годину која је завршила 31.12.2001. године. Те финансијске извјештаје за 2001. годину ревидирала је ревизорска кућа «Ernst & Young» из Загреба, која је дала мишљење да извјештаји Омбудсмена представљају, фер у свим материјалним аспектима, финансијско стање институције на 31.12.2001. године у свим операцијама за ревидирану годину.

Према нашем мишљењу ревидирани финансијски извјештаји за пословну 2002. годину, представљају фер и истинито стање Омбудсмена у свим значајнијим аспектима.

2. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. УВОД

Омбудсмен је успостављен с циљем промовисања добре управе и владавине закона те заштите људских права и слобода физичких и правних особа како је гарантовано посебно Уставом Босне и Херцеговине и међународним споразумима, који се налазе у додатку Устава. Ступањем на снагу Закона о омбудсмену БиХ ("Службени гласник", бр. 19/02) Омбудсмен постаје независна институција и престаје бити дијелом Комисије за људска права Босне и Херцеговине, чији је статус до половине 2001. године био дефинисан Међународним споразумом. Омбудсмен је потписао продужење Међународног споразума о статусу Комисије за људска права БиХ децембра 2003. године (писмо МВП од 31.12.2001. године број:1081-8963-7/01). Овим споразумом је између осталог дефинисано да ће Омбудсмен уживати исте привилегије које уживају дипломатске мисије, имати право увозити за своје потребе без плаћања царина, пореза и ограничења, вршити набавке од домаћих добављача без плаћања пореза било које врсте, те да ће домаће запослено особље бити изузето од опорезивања плата и накнада које им исплаћује Омбудсмен.

Овом институцијом руководи Прелазни Омбудсмен до 31.12.2003. године и на њега се не примјењују одредбе Закона које се односе на државни буџет, именовање особља у оквиру граница буџета и извјештавање Предсједништва БиХ о извршењу буџета. Након тог датума предвиђено је да ће Омбудсмен постати домаћа институција у свим аспектима пословања као и именовања омбудсмена.

Омбудсмен је у 2002. години финансиран из међународних донација, доприноса од чланова за имплементацију мира и буџета државе БиХ.

Институција је 31.12.2002. године имала 38 запослених.

2.2. Систем интерних контрола

2.2.1. Правила Канцеларије

Ревизијом је утврђено да је финансијско пословање Омбудсмена регулисано углавном на основу Правила Канцеларије од 16.12.1999. године, којим се дефинише запошљавање радника, права и обавезе из радног односа, понашање запослених, надлежности код одобравања трошкова и слично. Међутим, истим нису у потпуности разрађени критерији одобравања, евидентирања и контроле појединих категорија трошкова као што су трошкови дневница у земљи и иностранству (у пракси се примјењује «OSCE» «правилник»), употреба фиксних и мобилних телефона, оправки и одржавања возила.

Стога сугеришемо Омбудсмену да донесе недостајућа интерна правила којима се јасно регулишу критерији одобравања, евидентирања и контроле појединих трошкова.

2.2.2. Информациони систем Омбудсмена

Омбудсмен користи компјутере за свакодневно обављање послова, и у великој је зависности од кориштења информационог система, због свакодневних информација које обрађују. У институцији постоји одјел задужен за развој и одржавање ИТ система, унутар којег се поред одржавања постојећег система врши и развој пословних апликација.

Компјутери су повезани у локалну мрежу и на Интернет. На рачунарима су инсталирани «Microsoft» пословне апликације. Утврђено је да не постоје лиценце за све софтвере које се користе, те овом приликом скрећемо пажњу руководству на заштиту ауторских права.

Организациона контрола

Ревизијом је утврђено да Омбудсмен не посједује писане процедуре које се односе на развој информационог система, заштиту података, контролу података, прављење резервних копија и вођење ИТ пројеката, што смањује ефикасност над управљањем информационим системом.

Омбудсмен би требао усвојити процедуре које се тичу развоја информационог система, заштите података, контроле података, прављења редовних копија података, те вођења ИТ пројеката, како би се појачала организациона контрола над управљањем и развојем информационог система.

Сигурност система и прављење резервних копија

Утврђено је да се резервне копије података нису правиле редовно и на организован начин на централном серверу, што може довести до трајног губљења података.

Неопходно је обезбједити редовно прављење резервних копија података, те њихово одлагање и чување на безбједном мјесту.

Апликативна контрола

Тестирањем постојећег финансијског софтвера утврђено је да софтвер не нуди могућност биљежења трага претходно извршене измјене, што с аспекта ревизије представља ризик у погледу поузданости финансијских извјештаја.

Ревизија препоручује да се на постојећем софтверу изврше измјене које ће омогућити остављање ревизионог трага, те да се подузме повезивање са системом за трезорско пословање (ИСФУ).

2.3. Планирање и извршење буџета Омбудсмена

Извори финансирања институције према Закону о омбудсмену БиХ и Закону о извршењу буџета БиХ за 2002. годину су средства из донација и средства из државног буџета.

ПРЕГЛЕД УКУПНИХ ПЛАНИРАНИХ И СТВАРНИХ ТРОШКОВА ПО ВРСТИ ТРОШКА

Ставка	Опис	Одобрено	Извршено	Разлика	Индекс
1	2	3	4	5	6
A	Трошкови запослених	1.243.071	947.612	295.459	76,23
1	Плате запослених – странци	120.000	3.600	116.400	3,00
2	Плате запослених – домаћи	1.025.637	881.084	144.553	85,91
3	Здравствено и животно осигурање	38.759	35.851	2.908	92,50
4	Пензијско осигурање	44.593	27.077	17.516	60,72
5	Обука	14.082		14.082	0,00
Б	Трошкови путовања	188.835	147.839	40.996	78,29
1	Дневнице	94.402	53.282	41.120	56,44
2	Смјештај	58.675	51.456	7.219	87,70
3	Путовања у иностранство	19.558	21.057	-1.499	107,66
4	Локална путовања	16.200	22.044	-5.844	136,07
Ц	Остало	568.570	599.054	-30.484	105,36
1	Комуникације	82.145	59.911	22.234	72,93
2	Интернет, Веб страница	53.981	56.549	-2.568	104,76
3	ЕУ видљивост	7.041	9.475	-2.434	134,57
4	Изнајмљивање Канцеларијских просторија и гаража	199.495	212.350	-12.855	106,44
5	Штампање	11.735	11.465	270	97,70
6	Часописи и библиотека	51.634	14.311	37.323	27,72
7	Комуналне услуге	25.817	36.411	-10.594	141,03
8	Поштански трошкови	35.205	26.534	8.671	75,37
9	Услуге, одржавање и оглашавање	25.817	96.090	-70.273	372,20
10	Односи са јавношћу, медији	13.495	0	13.495	0,00
11	Набавка	35.205	35.426	-221	100,63
12	Одржавање возила и гориво	27.000	40.532	-13.532	150,12
Д	Инвестиције	63.564	60.840	2.724	95,71
1	Компјутери/УПС	19.558	48.475	-28.917	247,85
2	Принтери	11.735	0	11.735	0,00
3	Канцеларијаска опрема	19.558	4.027	15.531	20,59
4	Намјештај	12.713	8.338	4.375	65,59
Е	Репрезентација	25.230	23.258	1.972	92,18
Ф	Непредвиђени издаци	3.901	0	3.901	0,00
	TOTAL (A+B+Ц+Д+Е+Ф)	2.093.171	1.778.603	314.568	84,97

Планирани Буџет Омбудсмена за 2002. годину износио је 2.093.171 КМ, а извршен је у укупном износу од 1.778.603 КМ (85%). Забиљежена су одређена одступања на појединим ставкама са већом или мањом потрошњом од предвиђених износа. Трошкови за плате запослених странаца били су знатно нижи него што су планирани, јер је Влада Краљевине Шведске, преузела

финансирање јединог запосленог странца већ почетком 2002 године; трошкови за комуналне услуге су порасли дијелом због трошкова приватних разговора који се рефундирају од запослених, путем благајне, али на крају године нису искњижени са ове ставке, као и дијелом трошкова и дијелом због повећаних трошкова ПТТ услуга; услуге оглашавања и одржавања семинара су се повећале због запошљавања службеника за односе са јавношћу. Због покретања свеобухватне јавне кампање Омбудсмена, трошкови за јавне кампање знатно су порасли укључујући и трошкове за одржавање возила.

2.3.1. Средства из буџета БиХ

Средства из буџета БиХ за 2002. годину одобрена су у износу од 594.000,00 КМ. Средства су реализована у укупном износу од 593.999 КМ (прва транша 24.12.2002. године у износу од 562.852,65 и друга транша 23.01.2003. године у износу од 31.147,00 КМ).

Ревизија је утврдила да су средства дозначена као рефундација за већ плаћене рачуне по списку приложеном уз захтјев за пријенос средстава. Обзиром да Омбудсмен води рачуноводство на готовинској основи, те да не постоје јасне књиговодствене евиденције позајмица, тешко је тачно установити на које фондове је извршен поврат средстава.

ПРЕГЛЕД ОДОБРЕНИХ И ИЗВРШЕНИХ ТРОШКОВА БИХ БУЏЕТА

Ставка	Опис	Одобрено	Извршено	Разлика	Индекс
1	2	3	4	5	6
I	Текући издаци	594.000	568.227	25.773	95,66
1	Плате запослених		73.489	-73.489	
2	Накнаде трошкова		0	0	
3	Трошкови путовања		23.092	-23.092	
4	Издаци за енергију	32.670	12.148	20.522	37,18
5	Комуналне услуге	171.860	73.680	98.180	42,87
6	Набавка материјала	74.250	35.087	39.163	47,25
7	Издаци за услуге превоза и горива		11.452	-11.452	
8	Изнајмљивање имовине и опреме	295.420	200.546	94.874	67,89
9	Издаци за текуће одржавање		17.872	-17.872	
10	Издаци за банкарске услуге и осигурање		8.880	-8.880	
11	Уговорене услуге	19.800	111.981	-92.181	565,56
II	Текући грантови	0	0	0	
III	Капитални издаци	0	11.751	-11.751	
1	Набавка грађевина		0	0	
2	Набавка опреме		11.751	-11.751	
3	Набавка осталих сталних средстава		0	0	
IV	Програми посебне намјене	0	14.021	-14.021	
	ТОТАЛ (I - IV)	594.000	593.999	1	100,00

Сугеришемо да Омбудсмен благовремено изврши припреме за увођење двојног рачуноводства како би се могле испунити обавезе утврђене Законом о рачуноводству, рачуноводственим стандардима и начелима важећим за БиХ.

2.3.2. Добровољни доприноси

Ови фондови су остварени у износу од 692.648,95 КМ. С обзиром да су ови фондови дати за текуће трошкове Омбудсмена без даљне спецификације, као резултат наше провјере на лицу мјеста можемо потврдити да су предметни износи правилно евидентирани. У табели дајемо структуру наведених средстава по фондовима.

ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕЊА ТРОШКОВА ПО ФОНДОВИМА

Ред. број	Добровољни доприноси	Износ КМ
1.	Приходи САД	626.095,97
2.	Канадска влада/»CIDA» споразум	42.709,46
3.	Доприноси Швицарске	16.385,94
4.	Доприноси Норвешке	7.457,58
Укупно:		692.648,95

2.4. Финансијски извјештаји и рачуноводство

Ревизији су предочени финансијски извјештаји за 2002. годину и то: Рачуни буџета, Биланс стања и Биљешке стања финансија. Извјештаји нису били потписани и овјерени од стране одговорне особе. Имајући у виду налаз ИТ ревизора да постоји ризик у поузданост ИТ система за унос података везаних за финансијске извјештаје, сугерисали смо да се коначни извјештаји потпишу и доставе Ревизији, што је и учињено. Извршили смо сравњење извјештаја и констатовали да нема разлика у презентованим и накнадно овјереним извјештајима.

Препоручујемо Омбудсмену да убудуће све коначне финансијске извјештаје за сваку пословну годину као што су: Билансни рачуни, Биланс стања, забиљешке уз финансијске извјештаје, извјештај набавки и слично, потпише и овјери одговорна особа са одређеним датумом, похрани исте у архиву како би се осигурала тачност и заштита од евентуалних накнадних промјена и прилагођавања стања исказаних на крају финансијске године.

Омбудсмен није примјењивао трезорско пословање и вођење књиговодства кроз ИСФУ (што није била ни обавеза, обзиром на неовисност Институције и изузеће према одредбама Закона о омбудсмену).

Обзиром да ће у 2004. години Омбудсмен пословати као домаћа институција, предлажемо да заједно са Министарством за финансије и трезор дефинише статус институције као буџетског корисника, те да се посредством Министарства изврши додатна обука кадрова за ИСФУ и обезбиједе одговарајућа упутства о примјени истог у условима финансијске независности Омбудсмена.

Омбудсмен није извршио попис средстава и обавеза према изворима средстава на 31.12.2002. године. Попис доприноси да у финансијским извјештајима буде исказан истинит и фер преглед средстава, обавеза и потраживања.

Предлажемо Омбудсмену да изврши годишњи попис средстава и извора средстава са 31.12.2003. године, сагласно прописима у БиХ који регулишу ову област. Квалитетан и свеобухватан попис средстава и њихових извора може бити добра основа за почетна стања 01.01.2004. године.

Овлашћени ревизор,

Муневера Бафтић, дипл. оец., виши ревизор

У ревизорском тиму учествовали:

Данијел Чоло, дипл. оец., помоћни ревизор с.р.

Елведин Грабовица, дипл. оец., ИТ ревизор с.р.

Сарајево, септембар 2003. године

М.П.

АНАЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД ТРОШКОВА

Код трошка	Опис кода	Износ
112	Плате интернационалној администрацији	3.600,00
121	Плате домаћим правницима и правној служби	524.500,94
122	Плате домаћој администрацији	142.890,00
123	Плате финансијском одјелу	53.700,00
124	Плате одјелу за информатику и логистику	112.800,00
132	Уговори о услугама (замјене, енгл., консултанти)	4.016,28
140	Прековремени рад	7.477,14
150	Бонуси, стимулације	35.700,00
188	Пензијско осигурање	27.077,18
189	Здравствено осигурање	35.850,85
210	Дневнице за интернационално особље	136,00
211	Дневнице за Омбудсмена	53.145,52
220	Дневнице и путни трошкови – локални	18.311,50
231	Остали путни трошкови у земљи	3.732,23
232	Дневнице за иноземство	1.271,33
233	Остали путни трошкови - визе и сл.	19.785,73
240	Изнајмљивање резиденције	34.800,00
241	Трошкови резиденције - струја, вода, телефон, гријање итд.	16.656,29
301	Трошкови телефона	59.911,32
303	Претплата за интернет	56.549,00
304	Инсталација комуникација, телефонске линије и одржавање	1.547,50
311	Електрична енергија	23.944,55
312	Вода	1.295,10
313	Гас	1.578,30
314	Банковне провизије	9.593,31
315	Поштанске провизије	24.133,64
318	Остале провизије - разне таксе	2.400,77
331	Канцеларијски материјал: папири, тонери, оловке, дискете итд.	17.729,49
332	Трошкови кухиње - сокови, кава, млијеко, чај, шећер и сл.	7.507,79
333	Средства за чишћење и одржавање	5.132,84
334	Гориво, уље за моторе	19.421,13
341	Ситни прибор - кухало, кухало за воду, итд.	298,50
342	Дијелови комуникацијске опреме: телефони, пуњачи итд.	688,90
343	Дијелови за рачунаре: мишеви подлоге, типковнице, ЦД-ови итд.	1.027,00
344	Дијелови за возила	7.422,15
351	Књиге, литература	5.316,36
352	Новине, магазини	5.931,17
353	Службени листови	3.063,00
354	Остали материјал: шопице, тањира, браве, прекидачи, шарафи итд.	4.757,13
360	Штампање и копирање докумената и издања	11.465,00
361	ЕУ видљивост	9.475,00
371	Одржавање Канцеларијаске опреме: намјештај, рачунари, итд.	2.797,20
372	Прање возила	2.069,16
373	Одржавање возила - све поправке	9.320,07
374	Агенцијске услуге - обавјештења - ОНАСА	7.010,00
379	Осигурање возила	2.299,60
381	Услуге превозијења	910,00
383	Услуге чишћења	50,00
384	Услуге оглашавања - објаве огласа	39.611,20
385	Трошкови ревизије	26.246,20
391	Закуп просторија	199.560,00
392	Осигурање просторија - физичка заштита	6.000,00
393	Одржавање просторија	1.030,00
394	Закуп гаражних мјеста	5.760,00
395	Остали сервиси	16.202,25
410	Набавка намјештаја	8.337,99
430	Набавка комуникацијске опреме	929,32
440	Набавка рачунарске опреме	48.475,00
450	Набавка Канцеларијаске опреме	3.098,00
500	Репрезентација	6.809,07
510	Трошкови организирања прослава, излета и сл.	9.714,50
520	Семинари, конференције	6.734,17
Укупно за 2002 годину:		1.778.603,67

ОМБУДСМЕН ЗА ЛЉУДСКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
31. децембар 2002. године
Коначни извјештај

Рачуни буџета

	2001	2002		2001	2002
Трошкови особља	937.125,95	947.612,39	Вишак пренесен из претходне године	1.359.591,30	1.438.832,77
Трошкови путовања	146.859,31	147.838,60	ЕУ уговор из 2001	702.260,57	
Остало	529.555,03	599.054,63	ЕУ уговор за 2001/2. год. / претходно финанси.		
Репрезентација	19.178,94	23.257,74	ХРО		2.012,58
Улагања	45.599,90	60.840,31	Доброволжни прилози**	903.156,61	692.648,95
Усаглашавање ЕУ уговора из 2000. године	26.604,04		Буџет БиХ за 2000. годину	50.000,00	
Исплаћивање средстава добивених од Холандије		1.842,82	Буџет БиХ за 2002. годину		562.852,65
Курсна разлика		6.117,99	Камата уплаћена на рачуне ЕУ	12.372,06	
Допринос Канаде - исплата		3,25	Камата уплаћена на друге рачуне	43.867,76	20.515,90
Вишак средстава	1.438.832,77	969.583,44	Остали кредити (остало, исплата)	9.071,93	
			Други кредити - продаја возила	25.000,00	
			Курсна разлика	252,05	
			Посебан приход - Банка БиХ	38.183,66	8.141,65
			Буџет БиХ за 2002. год. / претходно финанси.		
			ХРО		31.146,67
	3.143.755,94	2.756.151,17		3.143.755,94	2.756.151,17

****Доброволжни доприноси**

	2001	2002
Приходи САД	751.525,96	626.095,97
Доприноси канадске владе	39.000,00	
Канадска влада/ЦИДА споразум	53.204,23	42.709,46
Доприноси Швицарске	41.745,58	16.385,94
Доприноси Норвешке	17.680,84	7.457,58
Укупно:	903.156,61	692.648,95

ОМБУДСМЕН ЗА ЛЉУДСКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
31. децембар 2002. године
Коначни извјештај

Рачуни буџета

	2001	2002	2001	2002
Готовина у Сарајеву	19.653,98	13.670,84	1.438.832,77	969.583,44
Готовина у Бањалуци	16.329,47	18.429,95	124.300,01	116.158,36
«Raiffeisen bank» - KM	42,37	487.707,51		3,30
«Raiffeisen bank» - БХ Влада	194,82	194,82		3,25
«Raiffeisen bank» - ЕУР	35.005,49	165.491,62		
«Raiffeisen bank» - депозит	20.000,00	20.000,00		
«Commerc bank» Brussels 1	1.855,50	1.475,07		
«Commerc bank» Brussels 3	1.244.402,98	169.336,83		
«Turkish ziraat bank» - ДЕМ	4.396,97			
«Turkish ziraat bank» - KM	2.489,81			
«Turkish ziraat bank» - УСД	41.770,57	33.758,18		
«Raiffeisen bank» БЛ - KM	12.690,81	211,07		
«Raiffeisen bank» БЛ - ЕУР	40.000,00	26.154,85		
БХ банка - блокирана средства	124.300,01	116.158,36		
ЕУ уговор 2001-2 биланс кредита		2.012,58		
Буџет БиХ за 2002. биланс кредита		31.146,67		
	<u>1.563.132,78</u>	<u>1.085.748,35</u>	<u>1.563.132,78</u>	<u>1.085.748,35</u>